

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата психологічних наук, доцента Макарової Олени Павлівни на дисертацію Капустинського Максима Вікторовича «Здійснення кримінального провадження щодо судді», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право»

Оцінка актуальності обраної теми дослідження.

Незалежна, неупереджена та компетентна судова система є беззаперечною гарантією реалізації та захисту прав і свобод людини і громадянина, верховенства права, зміцнення довіри громадськості та здійснення справедливого правосуддя. У свою чергу інститут недоторканності відіграє важливу роль у забезпеченні того, щоб суддя міг виконувати свої функції на основі застосування закону, без зовнішнього впливу та політичного тиску, адже судова посадова особа, здійснюючи надані їй повноваження, має право діяти на основі власних переконань, не побоюючись особистих наслідків для себе. Необґрунтоване кримінальне переслідування судді, яке може використовуватись як прихований інструмент впливу на його процесуальну поведінку, є неприпустимим в демократичному суспільстві і однозначно шкодить іміджу держави. Водночас недоторканність суддів не повинна сприяти уникненню кримінальної відповідальності у разі вчинення останнім кримінального правопорушення. Саме тому існує потреба у збалансованому та послідовному законодавчому підході до визначення процесуального імунітету осіб, які здійснюють правосуддя.

У доктрині кримінального процесу та правозастосовній практиці існують різні, часто суперечливі, погляди зокрема щодо: розмежування статусу суддів (перелік яких визначений у п. 23 ч. 1 ст. 3 КПК) і суддів КСУ в частині встановлення особливостей порядку притягнення даної категорії осіб до кримінальної відповідальності, початку досудового розслідування, суб'єкта повідомлення судді про підзору, особливостей проведення слідчих (розшукових) дій та застосування заходів процесуального примусу, що обмежують право на свободу та особисту недоторканість, право на повагу до особистого життя та право на працю у анонсованій категорії кримінальних проваджень тощо.

Узагальнюючи викладене, слід констатувати, що актуальність дисертаційного дослідження Капустинського М. В. «Здійснення кримінального провадження щодо судді» не викликає сумнівів. Обрана тема є своєчасною, відповідає нагальним суспільним потребам і державним пріоритетам, має вагоме теоретичне та практичне значення. Отримані результати можуть стати надійним підґрунтям з удосконалення чинного кримінального процесуального законодавства України в частині досліджуваної проблематики.

Тему дисертації Капустинського М.В. затверджено рішенням Вченої ради Національної академії внутрішніх справ 31 жовтня 2023 року, протокол № 22.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Вивчення дисертації та наукових публікацій Капустинського М. В. засвідчує чітку й логічно вибудовану структуру наукової праці, що дало змогу

автору послідовно та успішно окреслити актуальність теми, визначити мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, обґрунтувати методологічні засади та забезпечити їх належну реалізацію. У роботі простежується системність і внутрішня узгодженість усіх складових, що дозволило дисертанту всебічно та ґрунтовно проаналізувати задекларовану проблематику, розкрити її теоретичний і прикладний потенціал, а також досягти переконливих наукових результатів.

Засадничі положення дисертаційного дослідження, викладені у вступі, сформульовані коректно, чітко та несуперечливо. Об'єктом дослідження визначено кримінальні процесуальні відносини, що виникають й розвиваються у зв'язку із реалізацією кримінальних процесуальних норм, що регламентують здійснення кримінального провадження щодо судді, що зумовлює широку дослідницьку площину та дає змогу комплексно розкрити поставлену проблематику. Мета дисертації окреслена чітко та досягається послідовним розв'язанням визначених завдань. Кожне з них відображене у відповідному розділі та підрозділі, що забезпечує логічну структуру роботи, внутрішню узгодженість теоретичної й емпіричної частин, а також комплексність висвітлення досліджуваної кримінальної процесуальної діяльності.

Достовірність, повноту та об'єктивність отриманих результатів забезпечило й релевантне використання дисертантом загальнонаукових та спеціальних методів дослідження. Зокрема в основу дослідження покладено діалектичний метод пізнання, який дав можливість автору розглянути й оцінити здійснення кримінального провадження щодо судді у його розвитку, соціальній та історичній обумовленості шляхом вивчення та відображення дискусії науковців (підрозділи 1.1, 1.2, 2.1, 3.2). Порівняльно-історичний метод дозволив окреслити еволюційну трансформацію та розвиток кримінального процесуального законодавства шляхом співставлення та порівняння окремих правових приписів діючого законодавства та того, що втратило законну силу (підрозділ 1.1). Порівняльно-правовий застосовувався під час співвідношення європейських законодавчих підходів та положень українського законодавства (підрозділи 1.2, 1.3, 3.2). Формально-юридичний знайшов своє відображення при дослідженні положень кримінального процесуального законодавства щодо регламентації порядку притягнення суддів до кримінальної відповідальності (розділи 1–3). У роботі також застосовано метод системного аналізу законодавства (розділи 1–3), логіконормативний (розділи 2-3), метод узагальнення та ін.

Характеристика використаних методів дослідження логічно завершується описом *емпіричної бази*, яку становлять судові рішення національних судів, що містяться в ЄДРСР, рішення ЄСПЛ, правові позиції ВС, рішення КСУ, ВРП та Ради суддів України; узагальнення практики розгляду Вищою радою правосуддя подань про надання згоди на затримання, утримання під вартою чи арештом суддів; результати анкетування 114 прокурорів, суддів, детективів, слідчих, дізнавачів, адвокатів та інших фахівців у галузі права м. Києва, Вінницької, Житомирської, Львівської, Черкаської та Чернігівської областей.

Зміст дисертаційного дослідження повністю відповідає обраній темі, відзначається внутрішньою логічністю, структурною завершеністю та

комплексним підходом до розгляду проблематики.' Матеріал викладено послідовно, аргументовано й у доступній для сприйняття формі, що свідчить про належний рівень наукової культури дисертанта. Оформлення роботи здійснено відповідно до чинних нормативних вимог, що забезпечує її відповідність встановленим стандартам підготовки дисертацій.

Здобувач здійснив ґрунтовний аналіз значного масиву наукових джерел – 242 найменування. Такий обсяг використаної літератури засвідчує глибину опрацювання проблематики та широке охоплення сучасного наукового дискурсу. Це дозволило не лише визначити основні здобутки й підходи інших науковців у зазначеному напрямі, а й на цій основі вирішити важливе наукове завдання, надати відповіді на актуальні та суттєві для науки кримінального процесу питання. Ретельне опрацювання наукової літератури дало змогу сформулювати науково обґрунтовані пропозиції і рекомендації з удосконалення чинного кримінального процесуального законодавства в частині порядку притягнення судді до кримінальної відповідальності.

Результати дисертаційного дослідження знайшли відображення у восьми наукових публікаціях, що підтверджує їх апробацію та практичну значущість. Серед них – чотири статті, опубліковані у збірниках, включених Міністерством освіти і науки України до Переліку наукових фахових видань, що засвідчує відповідність отриманих результатів встановленим науковим стандартам. Крім того, чотири тези оприлюднено у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій, що свідчить про активне обговорення здобутих результатів у науковій спільноті та їх затребуваність у професійному середовищі.

Відтак, дисертаційне дослідження Капустинського М. В. на тему «Здійснення кримінального провадження щодо судді» виконана на високому науковому рівні, вирізняється теоретичною обґрунтованістю та методологічною коректністю.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів, проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що робота Капустинського М. В. є одним із перших у вітчизняній юридичній науці комплексним дослідженням, в якому на основі доктринальних положень кримінального процесу, з урахуванням правозастосовної практики, а також законодавчих підходів європейських країн обґрунтовано низку положень і висновків щодо здійснення кримінального провадження щодо судді.

До найважливіших положень, що містять наукову новизну, слід віднести такі:

вперше:

– запропоновано систему гарантій запобігання безпідставно ініційованого досудового розслідування стосовно судді, що передбачає: 1) визначену законом кримінальну відповідальність за перевищення службових повноважень у разі необґрунтованого здійснення кримінальних процесуальних дій; 2) попередження заявника про кримінальну відповідальність; 3) правила прийняття анонімних заяв та повідомлень; 4) встановлений у положеннях ч. 4 ст. 48, ч. 7 ст. 56 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» порядок

звернення судді з повідомленням про втручання в його діяльність як судді щодо здійснення суддівського розсуду до ВРП та Генерального прокурора у разі наявності підстав вважати, що початок кримінального провадження використовується як засіб психологічного тиску з метою вплинути на прийняття суддею певного судового рішення у справі;

– обґрунтовано необхідність надання повноважень починати досудове розслідування щодо осіб, які користуються суддівським імунітетом, Генеральному прокурору за згодою органу суддівського врядування (ВРП). Запропонований порядок буде виступати розумною гарантією зменшення ризику зловживання владою прокуратурою у вигляді пропорційного компромісу, тим самим нейтралізує спроби неправдивих повідомлень про вчинення кримінального правопорушення суддею. У зв'язку з чим сформульовано пропозиції про внесення змін до ст. 480-1 КПК України;

– висвітлено питання тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку із притягненням до кримінальної відповідальності через призму дослідження стану впровадження у національне законодавство процесуальних гарантій дотримання прав та законних інтересів, спрямованих на унеможливлення безпідставного обмеження права судді на працю (кримінально-процесуальна форма, процесуальні строки, інститут оскарження дій, рішень і бездіяльності органів і посадових осіб, що здійснюють кримінальне провадження, право на відвід).

Удосконалено: уявлення про еволюційний розвиток процесуальних імунітетів шляхом висвітлення його основних історичних значень; характеристику законодавчих підходів європейських країн до нормативного визначення процесуального імунітету суддів та меж його дії; визначення наявності окремих недоліків нормативної регламентації відсторонення суддів КСУ, призначених на посаду Президентом України; твердження про наявність неоднозначної судової практики щодо вирішення клопотань в порядку ч. 3 ст. 233 КПК України в частині тлумачення термінів «майно», «врятування», «невідкладність».

Набуло подальшого розвитку: дослідження щодо розвитку законодавства в Україні, що регламентує процесуальний імунітет суддів у кримінальному судочинстві; теоретичне висвітлення спектру гарантій, що сприяють утвердженню незалежності судді у кримінальному провадженні; пропозиції науковців щодо вдосконалення чинного кримінального процесуального законодавства в частині нормативного закріплення права Генерального прокурора та його заступника оскаржити рішення ВРП про відмову у задоволенні клопотання про застосування тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності та про продовження строку його дії та ін.

Результати і положення дисертації, які виносяться на захист, відповідають всім вимогам положення на здобуття ступеня доктора філософії, є обґрунтованими та логічними, мають високий ступінь наукової новизни.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Наукові положення, висновки та рекомендації, представлені у дисертаційному дослідженні, відзначаються достатнім рівнем аргументованості та переконливості, містять елементи самостійного критичного аналізу й узагальнень. Отримані теоретичні та практичні результати є логічним підсумком наукового пошуку, проведеного у відповідності до визначеної мети та завдань дослідження, зокрема щодо дослідження теоретичних, правових і практичних проблем здійснення кримінального провадження щодо судді.

Під час доведення та обґрунтування положень дисертант спирався на широке коло вітчизняних і зарубіжних наукових джерел, результати сучасних емпіричних досліджень, а також на положення чинних нормативно-правових актів. Це надало роботі необхідної наукової глибини та прикладної значущості, а також забезпечило достовірність висновків і практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення положень кримінального процесуального законодавства, що регламентують порядок здійснення кримінального провадження щодо осіб, які реалізують функцію правосуддя.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Сформульовані і аргументовані у дисертації теоретичні положення, висновки, пропозиції та рекомендації впроваджено й надалі може бути використано у: правозастосовній діяльності прокурорів (Акт про впровадження результатів дисертації в діяльність Тренінгового центру прокурорів України від 20 червня 2025 року); правозахисній діяльності адвокатів (Акти про впровадження наукових розробок дисертаційного дослідження в практичну діяльність адвокатського об'єднання «Баррістерс» від 8 липня 2025 та Ради адвокатів Запорізької області від 19 червня 2025 року); освітньому процесі – при викладанні навчальних дисциплін «Актуальні проблеми застосування кримінального процесуального законодавства», «Докази і доказування у провадженнях про кримінальні правопорушення», «Кримінальний процес», «Досудове розслідування» та під час підготовки навчально-методичних і дидактичних матеріалів (Акт про впровадження результатів дисертації в освітню діяльність Національної академії внутрішніх справ від 15 серпня 2025 року); науковій діяльності – при підготовці монографій, підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій, пропозицій до чинних та проєктів нормативно-правових актів (Акт про впровадження результатів дисертації в наукову діяльність Національної академії внутрішніх справ від 15 серпня 2025 року).

Оцінка змісту дисертації та її оформлення.

Дисертаційна робота Капустинського М.В. викладена українською мовою на 232 сторінках. Структура роботи відповідає вимогам МОН України та положенню про присудження ступеня доктора філософії. Вона структурована і складається з анотації, змісту, переліку умовних позначень, вступу, що передбачає огляд літератури, матеріалів і методів дослідження, трьох розділів, що поєднують вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел (242 найменування) та додатків.

Анотація в стислій формі відображає основні положення дисертаційного дослідження, викладена українською та англійською мовами й доповнена

переліком публікацій здобувача, у яких висвітлено ключові результати проведеної наукової роботи.

У **вступі** обґрунтовується актуальність теми, висвітлюється ступінь її наукової розробленості, формулюються об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження, визначаються теоретико-методологічні основи й емпірична база, висвітлюється наукова новизна одержаних результатів, їх теоретичне та практичне значення, форми апробації та структура дисертаційної роботи.

У **першому розділі** автор послідовно розкриває генезис законодавчого регулювання та наукового дослідження процесуального імунітету суддів у кримінальному провадженні. Також автор проводить ґрунтовний та теоретичний аналіз процесуального порядку притягнення судді до кримінальної відповідальності. Заслуговує на увагу висвітлення наукових підходів щодо визначення у національному законодавстві обсягу процесуальних гарантій суддів у кримінальному провадженні з позиції дотримання балансу між незалежністю судді від зовнішнього впливу та невідворотністю покарання для нього у разі вчинення кримінального правопорушення. В цьому контексті звернено увагу на існування ризиків використання таких інструментів впливу на процесуальну поведінку судді під час здійснення ним правосуддя, як: відкриття кримінального провадження стосовно судді та надмірна тривалість досудового розслідування за фактом вчинення суддею кримінального правопорушення. Окреслено проблему розмежування статусу суддів (перелік яких визначений у п. 23 ч. 1 ст. 3 КПК) і суддів Конституційного суду України в частині встановлення особливостей здійснення кримінального провадження щодо даної категорії осіб. У зв'язку з чим обґрунтовано, що з метою зміцнення гарантій незалежності суддів та зменшення можливого впливу на них особливий порядок початку досудового розслідування повинен поширюватись на всіх суб'єктів, визначених у п. 2 ч. 1 ст. 480 КПК України.

Поруч з цим у першому розділі окреслено законодавчі підходи європейських країн до нормативного визначення імунітету суддів та меж його дії. З'ясовано, що у сфері притягнення суддів до кримінальної відповідальності існують два різних законодавчих бачення: перше передбачає відсутність нормативної регламентації процесуального імунітету та допустимість переслідування суддів із застосуванням загального порядку здійснення кримінального провадження (Франція, Німеччина, Велика Британія); друге передбачає модель відносного захисту шляхом застосування формального імунітету, який може бути скасований у відповідній процедурі (Албанія, Естонія, Молдова, Латвія, Литва, Польща, Угорщина, Хорватія, Чехія, Швейцарія). Вивчення Основних законів зарубіжних країн, а також тих, що регламентують статус суддів, дозволило здобувачу встановити, що процесуальний імунітет стосовно судді, може передбачати: 1) вимогу щодо отримання дозволу на притягнення судді до кримінальної відповідальності, який може надавати найвищий судовий орган, орган суддівського самоврядування або відповідна політична інституція (парламент, Президент); 2) спеціального суб'єкта, уповноваженого починати кримінальне провадження за фактом вчинення суддею кримінального правопорушення, яким, як правило, виступає Генеральний прокурор.

У другому розділі здобувач проаналізував гарантії запобігання безпідставно ініційованого досудового розслідування стосовно судді. Серед яких особливе місце займає встановлений у положеннях ч. 4 ст. 48, ч. 7 ст. 56 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» порядок звернення судді з повідомленням про втручання в його діяльність як судді щодо здійснення суддівського розсуду до Вищої ради правосуддя та до Генерального прокурора у разі наявності підстав вважати, що початок кримінального провадження використовується як засіб психологічного тиску з метою вплинути на прийняття останнім певного судового рішення у справі.

До того ж здобувачем відмічено, що законодавець передбачив дві процедури початку досудового розслідування: загальну, що стосується усіх суддів, та спеціальну, що застосовується виключно відносно суддів Вищого антикорупційного суду. Автором висловлено справедливе припущення про порушення ст. 24 Конституції України з огляду на те, що зміст ст. 480-1 КПК України дискримінує інших суддів, перелік яких визначений у п. 23 ч. 1 ст. 3 КПК України та суддів Конституційного суду України. Поруч з цим, обґрунтовано, що ч. 1 ст. 480-1 КПК України не відповідає змісту засади розумних строків, адже за наведеної регламентації особа буде знаходитись не тільки у невизначеному для себе становищі з моменту внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань про кримінальне правопорушення, вчинене суддею Вищого антикорупційного суду, але і у невизначений законом період часу. Підкреслено, що відносно судді в даному випадку може здійснюватися латентне кримінальне переслідування до повідомлення про підозру, що може виступати інструментом тиску з метою зміни його процесуальної поведінки у питаннях відправлення правосуддя.

У межах даного розділу Капустинським М. В. окреслено специфіку проведення слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів щодо судді, яка передбачає: 1) суб'єкта внесення клопотання щодо проведення стосовно судді оперативно-розшукових заходів чи слідчих дій, що можуть проводитися лише з дозволу суду, яким виступає тільки Генеральний прокурор або його заступник, керівник обласної прокуратури або його заступник; 2) підсудність розгляду клопотання щодо проведення стосовно судді оперативно-розшукових заходів чи слідчих дій, що можуть проводитися лише з дозволу суду.

У третьому розділі дисертаційного дослідження Капустинський М. В. розкриває специфіку застосування заходів забезпечення кримінального провадження стосовно судді. Автор обґрунтовує позицію про необхідність законодавчого перегляду умов та підстав затримання судді, беручи до уваги реальну можливість безпосередньо в момент вчинення кримінального правопорушення встановити статус особи; можливість звернення до ВРП за дозволом на таке затримання; неможливість визначення в момент затримання ступеня тяжкості кримінального правопорушення; ризики, визначені у ст. 177 КПК України тощо.

Заслуговує на увагу змістовний підхід здобувача до висвітлення питання тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку із притягненням до кримінальної відповідальності через призму дослідження

стану впровадження у національне законодавство процесуальних гарантій дотримання прав та законних інтересів, спрямованих на унеможливлення безпідставного обмеження права судді на працю (кримінально-процесуальна форма, процесуальні строки, інститут оскарження дій, рішень і бездіяльності органів і посадових осіб, що здійснюють кримінальне провадження, право на відвід).

Слід погодитись із дисертантом щодо існування окреслених автором окремих недоліків нормативної регламентації відсторонення суддів Конституційного суду України, призначених на посаду Президентом України, від посади. Мова йде про суб'єкта внесення на розгляд Президенту України клопотання про відсторонення зазначеного судді; порядку вирішення питання про відсторонення його від посади; форми та змісту рішення про відсторонення судді Конституційного суду України від посади та можливості його оскарження.

Викладене вище є підставою для загальної позитивної оцінки дисертації Капустинського Максима Вікторовича на тему «Здійснення кримінального провадження щодо судді» як самостійного наукового дослідження актуальної, важливої для науки та практики проблеми.

Відсутність порушення академічної доброчесності. З аналізу змісту тексту дисертації офіційним опонентом вбачається дотримання здобувачем вимог академічної доброчесності у повному обсязі, що підтверджується наступним: у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей дисертаційне дослідження містить посилення на відповідні джерела інформації. Автором дотримано вимоги норм законодавства про авторське право. Таким чином, у рецензованій дисертації не виявлено ознак академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації та інших порушень, що могли б поставити під сумнів самостійний характер виконаного дисертаційного дослідження.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача.

Загалом позитивно оцінюючи рецензовану працю, необхідно звернути увагу на окремі дискусійні питання, які, на нашу думку, потребують або додаткової аргументації, або спеціальних пояснень під час захисту:

1. Максим Вікторович у підрозділі 1.3 зосередив свою увагу на регламентації процесуального порядку кримінального провадження щодо судді в законодавстві європейських країн (Албанія, Болгарія, Естонія, Латвія, Литва, Молдова, Німеччина, Польща, Словаччина, Угорщина, Франція Хорватія, Чехія, Швейцарія). У підсумку автор констатував, що більшість європейських країн розглядають незалежність судді як підставу імунітету, у той же час у країнах зі сталими демократіями (США, Німеччина, Франція Велика Британія) судді не мають права на процесуальний імунітет, а тому притягуються до кримінальної відповідальності у відповідності із принципом рівності усіх перед законом та судом. З огляду на наведене потребує уточнення позиція здобувача про те, законодавчі підходи яких країн можуть бути реалізовані у національному кримінальному процесуальному законодавстві.

2. На стор. 58, 133-134 дисертант звертає увагу на обговорювану у наукових колах недоцільність накладення (нашарування) двох судових юрисдикцій (ВРП і місцевих судів (слідчих суддів)) у питаннях судового контролю під час затримання та взяття суддів під варту. Ба більше надалі автор наводить результати проведеного ним анкетування, згідно з якими більшість правозастосувачів заперечили ймовірність юрисдикційного «конфлікту» між ВРП і загальними судами при вирішенні питання про застосування до суддів вказаних ізоляційних запобіжних заходів. Під час публічного захисту хотілось би дізнатись власне бачення Максима Вікторовича щодо анонсованої проблематики.

3. На думку опонента Капустинський М. В. у науковій роботі дещо вийшов за межі теми дисертації з огляду на наступне. Так, згідно з п. 23 ч. 1 ст. 3 КПК України суддею є – голова, заступник голови, суддя Верховного Суду, Вищого антикорупційного суду, апеляційного суду, місцевих загальних судів, які відповідно до Конституції України на професійній основі уповноважені здійснювати правосуддя, а також присяжний. Проте автор у дослідженні поруч із порядком здійснення кримінального провадження щодо судді (у розумінні п. 23 ч. 1 ст. 3 КПК України) висвітлює особливості застосування окремих заходів процесуального примусу щодо судді Конституційного суду України (затримання, тримання під вартою, відсторонення судді Конституційного суду від посади). В цьому контексті також цікавить думка дисертанта стосовно необхідності та доцільності розмежування статусу суддів (перелік яких визначений у п. 23 ч. 1 ст. 3 КПК) і суддів Конституційного суду України в частині встановлення особливостей здійснення кримінального провадження щодо даної категорії осіб.

4. У підрозділі 2.3 дисертаційного дослідження «Проведення стосовно судді оперативно-розшукових заходів та слідчих (розшукових) дій» здобувач здебільшого сфокусував свою увагу на висвітленні процесуальної характеристики проведення обшуку. Проте опрацювання специфіки проведення негласних слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів фактично залишилось поза увагою автора. На переконання опонента, наукове дослідження було б більше повним та ґрунтовним та мало б ще більшу практичну цінність, якби у роботі було приділено більше уваги окресленим засобам доказування у аналізованій категорії кримінальних проваджень.

Перелічені зауваження і побажання мають дискусійний характер і, в цілому, не впливають на загальну високу позитивну оцінку дисертації. За своєю актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю та практичною значущістю одержаних результатів, а також за авторськими публікаціями ця робота є внеском в розвиток вітчизняної науки в галузі кримінального процесу.

ВИСНОВОК

Дисертація на тему «Здійснення кримінального провадження щодо судді», що подана на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 (Право), є завершеним оригінальним дослідженням, що в повній мірі відповідає вимогам, що встановлюються Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових

установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 року № 261 (зі змінами та доповненнями), наказом МОН України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами та доповненнями) і Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44), а її автор Капустинський Максим Вікторович заслуговує на присвоєння ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 (Право) за результатами публічного захисту у спеціалізованій вченій раді.

Офіційний опонент:

**Кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики та судової
експертології ННІ №1 Харківського національного
університету внутрішніх справ**

Олена МАКАРОВА